

## Kogukonnaenergeetika rakendamine ja uuenev seadusandlus

27.05.2021

13:00-16:00

Veebiseminar Zoomi keskkonnas

### 13:00-13:15 Tervitussõnad, päevakava ja eesmärgid

Martin Kikas, Marten Saareoks (Tartu Regiooni Energiaagentuur)

### REGULATSIOONID

#### 13:15-13:35 Kogukonnaenergeetika uuenevas seadusandluses

Marie-Ursula Vaks (Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium)

#### 13:35-13:55 Kogukonnaenergeetika regulatsioonid Euroopas, riikide võrdlus ja näited (inglise k)

Andreas Tuerk (Joanneum Research)

13:55-14:05 Energiapaus

### KOGUKONNAENERGAEETKA EESTIS – näited rakendamisest ja plaanidest Eestis

#### 14:05-14:15 Eesti energiaühistute uuringu tulemuste tutvustus (COMETS projekt)

Nele Ivask (Tartu Regiooni Energiaagentuur)

#### 14:15-14:35 Energiaühistu.ee – energiaühistu initsiatiivi praktiline kogemus

Märt Helmja (Tulundusühistu Energiaühistu)

#### 14:35-14:45 Energia- ja kliimakava "Tartu energia 2030" – eesmärgid ja kogukonnaenergeetika roll

Kaspar Alev (Tartu Linnavalitsus)

#### 14:45-15:05 Kogukonnaenergeetika tegevused Tartu linnas

Nele Ivask (Tartu Regiooni Energiaagentuur)

### KOGUKONNAENERGEETIKA TÖÖTUBA

#### 15:05-15:45 Arutelu „Võimalused ja barjäärid kogukonnaenergeetika rakendamisel Eestis“

Modereerib Martin Kikas (Tartu Regiooni Energiaagentuur)

#### 15:45-16:00 Kokkuvõte

Kõiki ettekandeid on kättesaadavad lehelt [www.trea.ee/kogukonnaenergeetika/](http://www.trea.ee/kogukonnaenergeetika/) ürituste alt. **Järgnevalt kogukonnaenergeetika töötoa arutelu „Võimalused ja barjäärid kogukonnaenergeetika rakendamisel Eestis“ memo**

#### Aruteluteemad:

- Seadusmuudatuse (toetav) mõju kogukonnaenergeetika arengule;
- KOV roll kogukonnaenergeetika arendamisel – võimalus osalemiseks ja toetamiseks;
- Jaotusvõrgu roll – milles peaks seisnema koostöö energiakonnaga.

#### Kas jaotusvõrgu ettevõtte teeb koostööd ja kuidas väike kogukond leiab ülesse info?

Jaotusvõrgu ettevõtjale on seadusega kirjutatud, et peab tegema koostöö kogukondadega. Meeles tuleb pidada, et koostöö ei ole see, et tulla igas asjas vastu ja tehakse tasuta. Koostöö on pigem see, et oma toodetud energiat lubatakse oma võrgu kaudu müüa. Väga rangelt pole ette antud mida peab võrguettevõtja tegema. Eestis on üle 30 võrguettevõtjat ja nende kontaktisikud on leitavad ja info olemas. Konkurentsiamet jälgib, et seda kohustust täidetakse.

#### Kas jaotusvõrgu ettevõtja võiks käituda ka nagu salvestusvõrk. Et suvel toodetud energiat saab talvel tagasi osta võrgutasuta?

Leedus saab 75% võrku antud elektrist tagasi, päris tasuta ei ole salvestamine seal võrgus. Idee eesmärk on maksta vähem võrgutasusid. Jaotusvõrgu kulud on püsikulud ja on seotud väga vähe edastatava kWh kogusega. Kõik võrgukasutajad osalevad solidaarselt nende katmises. Kui keegi maksab võrgutasusid vähem peab keegi hakkama maksma rohkem. Kogukonnategevus ei tohiks mõjuda negatiivselt teistele võrgukasutajatele. Võrk kui salvesti idee on olnud laual, aga püsikulude taha on see takerdunud ikka.

#### Milles jaotusvõrgu koostöö ootus seisneb, kuidas kogukonna kohtlemine peaks erinema hetkel turuosaliste kohtemisest?

Kogukonnad võrguteenuse osutamisega ei tohi tegeleda. Võib muidugi ehitada elektrivõrgutiku endale ja ka kõrvaosalistele, aga nii saab jagada ainult enda toodetud elektrienergiat.

Eestis on solidaarne võrguhind igal pool. Austrias on nii, et need kes pole ühistu liikmed peavad rohkem maksma võrgutasu.

#### Taastuenergiakogukonna liikmetel on geograafiline lähedus oluline. Kuidas kirjeldada projekti läheduses olemist?

Ei ole väga täpselt piiritletud. Võimalik kogukonnal ise ära märkida? Pakkumine oli, et Eestis võiks Eesti väiksuse tõttu olla geograafiliseks määranguks kogu Eesti.

#### Koostöö kohad võrguettevõtjate ja kogukondade vahel? Kuidas saab paremini?

Asjad ongi justkui hästi?

Esitati arvamus, et Elektrilevi suure ja olulise võrguettevõtteks võiks ise teha KOVidele ettepaneku, kuidas saab vallamajas/vallahoonetes kasutada TE ja elektrienergiat.

#### KOV roll kogukonnaenergeetikas, milline see võiks või peaks olema?

KOV võiks viia kokku kohalikud elanikud arendajatega, siis hakkavad asjad liikuma. Täna lükatakse energeetika teema homsesse. Kuid KOV peab kuidagi aru saama, et seda hakatakse tegema täna. Tartu näitel pilootpargid KOV aladel ja see ehk innustab inimesi.

**Kas Eestis on võimalik ja vajalik, et TE projektide rajamisel kaasataks sellesse kohalikke elanikke? Mingi osa aktsiatest jagatakse avalikul pakkumisel?**

Võiks katsetada. Inimeselt ilmselt ei saa suurt osa vajaminevast rahast, aga see pigem selline kena liigutus ja kaasamis üritus. Kui kohalike kaasamine ei õnnestu ei tohiks kedagi süüdistada.

Kui kohalikel inimestel ei ole raha investeerimiseks, siis jäävad ikkagi suured kohalikud projektid võõraste suurinvestorite kätte. Jook skeem toimib, sest pakuti kohalikele aga keegi ei tahtnud seega tehti lihtsalt ära. Kuna kohalikul polnud raha osalemiseks. See tekitab kihistumist juurde. Ning kohalikest sõidetakse lihtsalt üle.

**Saldeerimine, väike tootjatel läheb arvestav osa toodetud elektrienergiast kaduma?**

Võrku antav elekter edastatakse tarbijatele. Jaotusvõrgu roll on tagada mõõteandmete edastamine. Erinevate skeemide tegemine ja soodsate lahenduste loomine on teiste ülesanne.

Elektrilevi poole on võimalik otse pöörduda. Lembit Sünt tõi välja, et temaga on võimalik antud teemal ühendust võtta.

**Taastuvenergia mõju linnaruumile ja maastikule.**

Päeva lõpus toodi välja kommentaar, et 2030. aastal ei tohiks olla nii, et taastuvenergiaga on kõik suurepärane aga sealjuures on meil risustatud linnaruum või maastik. Maastikuarhitektidega peaks olema kaasatud päikseparkide planeeringutesse Eestis. Et päiksepaneelide ja muude taastuvenergia tootmisüksuste paigaldamisega ei juhtuks nii nagu on juhtunud metsaraiega, kus suuremahulise raie tulemused on kõigile nähtavad.